ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA" ("LIBERTY")
THE RUTHENIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday, by
The Little Russian Nat'l Union
of America
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Subscription:
per year...... $2.00 | Canada & Europe:
halfyear...... 1.00 | per year...... $3.00
single copy.. .03 | halfyear...... 1.50

СВОБОДА

ЗАЛОЖ. 1893 РОКУ.
"СВОБОДА" ("LIBERTY")
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„РУСКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
в Америці
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Передплата:
на рік ...... $2.00 | Канада і Европа
на пів року 1.00 | на рік $3.00
поод. число .03 | на пів року 1.50

УРЯДОВИЙ ОРГАН Р. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ "SVOBODA" OFFICIAL ORGAN OF THE L. R. NAT'L UNION OF AMERICA

РІК XXII. Джерзи Сіти, Н. Дж., субота 5-го вересня 1914. Ч. 45. | VOL. XXII. Jersey City, N. J., Saturday, September 5, 1914. N. 45.

НІМЕЦЬКА АРМІЯ ПЕРЕД БРАМАМИ ПАРИЖА.

Великі побіди Австрії під Томашовом і Люблином в російській Польщі.

Москалі відносять побіду в Галичині і займають Львів.

Туреччина висилає війска проти Росії й Англії.

Війна з Росією.

в Галичині:

ПОБІДА МОСКАЛІВ В ГАЛИЧИНІ І ЗАНЯТЄ ЛЬВОВА.

Петроград, 3. вересня. — **Російський генеральний штаб доносить про велику побіду російських війск над Австрійцями в Галичині. До головної битви прийшло на схід і північний схід від міста Львова. Австрійська армія, яка була в силі 5 корпусів, є цілковито розбита. Страти Австрійців виносять 100.000 людий, з того 70.000 взято у неволю, а 30.000 убитих і ранених. Австрійцям забрано понад 200 гармат і машинових ґверів. Австрійці уступають з великим поспіхом назад в напрямі Перемишля і Ярослава.**

Російські війска без жадної боротьби заняли столицю Галичини Львів. Щоби не наражати Львова на бомбардованє, австрійські війска подали ся на захід від міста Львова і тут заняли оборонне становище.

Кожда російська телеграма подає инші дати про вислід битви в Галичині. Повисше наведена телеграма є одна із послідних. Маючи тілько наглядних доказів про ложні вісти з Петербурга, не можна вповні вірити російським донесеням, хочби вони походили навіть з урядових російських жерел. Ріжні урядові російські телеграми оцінюють страти Австрійців від 20.000 до 100.000.

Занятє міста Львова не має ніякого більшого воєнного значіня. Се можна пізнати хочби з того, що місто Львів ніколи не було укріплене. В богато денниках Москалі однак хвалять ся, що заняли форти міста Львова.

АВСТРІЯ ПРО ПОБІДИ МОСКАЛІВ В ГАЛИЧИНІ.

Відень (через Рим і Лондон), 3. вересня. — **Австрійські війска опустили Львів, щоби охоронити місто від бомбардованя, і заняли оборонне становище на захід від Львова. Австрійцям прийшли на поміч нові сили і боротьба наново розпочала ся. Відворот австрійських війск відбув ся в найліпшім порядку. Теперішна боєва лінія має форму півколеса, яке тягнеть ся від Люблина, відтак на захід від міста Львова аж до ріки Дністра. Мимо великої чисельної переваги російської армії над австрійськими війсками, нігде не удало ся Москалям переломити боєвої лінії. Битви тривали цілий тиждень. Страти по обох сторонах є великі. Однак по стороні російській є страти значно більші.**

Вже з повисшої телеграми можна виносити, що Москалі понесли неменьші страти від Австрійців. Москалі у своїх донесенях зовсім промовчують свої власні страти. А мусіли вони бути розмірно дуже великі, коли зважить ся, що австрійські війска находили ся в обороні, займаючи догідні становища.

ЯК МОСКАЛІ ДБАЮТЬ ПРО СВОЮ АРМІЮ.

Лондон, 2 вересня. — Висший російський офіцир провиянтовий в місті Виборгу поповнив самовбийство. З проголошенєм війни дістав він наказ, доставити збіже з військових магазинів, котрими він заряджував. Однак показало ся, що магазини були майже зовсім порожні. 700.000 пудів збіжа пропало як камінь у воді.

Крадіжи в Росії мають вже за собою давну славну історію. Всі чиновники в Росії крадуть без вимітки, від найвисших до найнизших. Великі крадіжи вийшли на яву в часі російсько-японської війни, коли то пропадали цілі магазини не лише з поживою, але навіть з порохом і оружєм.

Недавно тому надійшла з Петрограду вість, що [illegible] російських [illegible] на 6 тижнів домів. З тої нагоди оголошено урядово, що Росія на разі не потребує тілько війска. Однак люди, які є близше обзнакомлені з російськими відносинами, представляють сю справу в зовсім иншім сьвітлі. Одні кажуть, що Росія не мала чим їх зоружити і чекає на побитих, яких оружє могла би відтак дати розпущеним резервістам. Инші знова здогадують ся, що російські арсенали порожні, бо гроші, призначені на оружє, пропали в глубоких кишенях російських чиновників.

в Польськім Королівстві:

НІМЕЦЬКІ Й АВСТРІЙСЬКІ ВІЙСКА ЗДОБУВАЮТЬ МІСТО ЛОДЗЬ.

Берлін (бездр. телегр.), 2. вересня. — **Німецькі й австрійські війска здобули спільними силами місто Лодзь (в Польськім Королівстві). Російська армія з великими стратами подала ся на схід в напрямі Варшави.**

Лондон, 2. вересня. — **З Петрограду надійшла урядова вість, яка потверджує занятє міста Лодзі Німцями. За те в Галичині віднесли російські війска велику побіду над Австрійцями.**

Місто Лодзь числить 350.00 мешканців (1½ разів більше ніж Львів) і належить до найбільше промислових міст в цілій Росії. Місто Лодзь є головним осідком ткацького промислу. Тут находить ся около 600 великих фабрик, які продукують річно товару на 90 міліонів рублів.

ПОБІДИ АВСТРІЙСЬКОГО ВІЙСКА В ПОЛЬСЬКІМ КОРОЛІВСТВІ.

Манчестер, 3. вересня. — **Австрійський посол одержав від міністерства справ заграничних з Відня телеграму слідуючого змісту:**

„Австрійська армія під проводом бувшого міністра війни, ген. Авфенберга, віднесла після довгої крівавої битви коло Томашева рішаючу побіду над Москалями. Москалів прогнано за ріку Буг. Москалі понесли дуже великі страти. Богато Москалів убитих і ранених. Австрійці здобули поверх 150 гармат і взяли богато Москалів до неволі.

„Рівнож друга австрійська армія на полудне від Люблина розбила велику російську армію, причім Москалі понесли значні страти. Австрійська армія посуваєть ся дальше наперед".

Російські телеграми доносять, що Москалі вправді уступили під Люблином, але одержавши нові сили, вдарили знова на австрійські війска. Коли Австрійцям удасть ся тут побити цілковито Москалів, тоді прийде небаром до облоги російської кріпости Івангороду.

в Східних Прусах:

МОСКАЛІ ПРИЗНАЮТЬ СЯ ДО СТРАТ У СХІДНИХ ПРУСАХ.

Лондон, 2. вересня. — **Агенція часописий в Лондоні одержала з Петербурга телєграму, яка повідомляє, що російський генеральний штаб потвердив нещасний вислід битви під Аленштайн. Німці побили російську армію, яка складала ся з 2 корпусів або 80.000 людий і велику часть армії полонили. Між полоненими находить ся також трох ґенералів.**

Пораженє Москалів під Аленштайн було за велике, щоби його можна було довше утаїти. Москалі мусіли якось оправдати ся, длячого занехали шумно заповіджений похід на Берлін. Однак з другої сторони мусить ся Москалям признати, що свого слова вповні додержали, бо дійсно 70.000 Москалів віїхало до Берліна, але з тою малою ріжницею, що в полоні.

СМЕРТЬ РОСІЙСЬКОГО ҐЕНЕРАЛА САМСОНОВА.

Петроград, 3. серпня. — **У битві під Таненбергом погиб російський ґенерал Самсонов, який уходив за найспосібнійшого ґенерала в Росії. На поли битви полягло також богато инших визначних Москалів.**

МОСКАЛІ УТІКАЮТЬ ЗІ СХІДНИХ ПРУС.

Лондон, 2. вересня. — **З Петрограду доносять, що російська армія, яка находила ся недалеко німецької кріпости Кеніґсберґу, покинула намір облягати кріпость, коли надійшли вісти про утрату армії під Аленштайн. Німецька армія, яка находила ся в Кеніґсберґу, зробила напад, але він не удав ся.**

Так закінчив ся похід „славного" московського війска на Берлін. До Східних Прус вмашерували дві російські армії, а утечи змогла лише одна. На ніщо не придали ся ложні вісти про здобутє кріпостий Аленштайну і Кеніґсберґа. Брехні Москалів були причиною, що тепер в Лондоні обкроюють петербурські хвальби, щоби не виставляти себе на сьміх перед цілим сьвітом.

НЕЧУВАНІ ЗВІРСТВА МОСКАЛІВ У СХІДНИХ ПРУСАХ.

Берлін, 2. вересня. — Урядові звіти подають слідуючі вісти з терену війни у Східних Прусах:

„Зі всіх околиць у Східних Прусах, куди переходили московські війска, доходять страшні вісти про звірства, яких допускали ся салдати на безборонних мешканцях краю.

„В одній місцевости напали салдати на дім жінки, котрої муж пійшов на війну. Жінці відтяли груди, а її пятеро дітий встромили на коли.

„В иншім місци чотирох козаків знасилували жінку в присутности мужа, котрому заложили на руки кайдани".

Як видно, азійська дич дає докази своєї культури. Чиж міг хто инакше припускати? Не ліпше відай поводять ся салдати і в Галичині. Хто дотепер ще не вірив у варварство і дикість Москалів, буде мати неоспоримий наглядний доказ культури европейських Азіятів.

ЗАГАЛЬНЕ ПОЛОЖЕНЄ

НА ТЕРЕНІ ВІЙНИ З РОСІЄЮ:

Послідні телеґрами з поля війни в Галичині принесли вісти про побіду російської армії в околицях на схід і на північний схід від міста Львова. По тижневій кровавій битві австрійські війска мусіли подати ся назад, займаючи оборонне становище на захід від міста Львова. Львів опинив ся в руках Москалів. Головна боєва лінія в Галичині йде тепер від Дністра через Городок аж до російської границі над рікою Бугом. Щодо страт то годі наразі їх оцінити. Можна однак припускати, що страти Австрійців, подані після російських жерел, є неправдиві. В кождім однак случаю мусіли і Москалі понести не меньші страти ніж Австрійці.

В російській Польщі Німці і Австрійці віднесли побіду під Лодзею, Люблином і Томашовом над Москалями. В коротнім часі належить надіяти ся, що Варшава буде в руках Німців.

Рівнож і у Східних Прусах Москалям не повело ся. Стративши 80.000 армію, Москалі утікають зі Східних Прус з боязни, щоби подібне нещастє не трафило ся і другій армії, яка находила ся коло Кеніґсберґа.

НА ТЕРЕНІ ВІЙНИ З ФРАНЦІЄЮ:

Облога Парижа вже неминуча. Передні сторожі німецького війска находять ся вже у близкім віддаленю від Парижа. Ціле ліве крило французької армії розпочало скорий відворот в напрямі Парижа. Належить однак дуже сумнівати ся, чи Французи стануть ще до бою перед самим містом.

Таксамо і центр французької армії подаєть ся чимраз дальше назад. Лише праве крило, оперте о сильні кріпости: Верден, Туль, Епіналь і Бельфор, ще держить ся.

З облогою Парижа скінчить ся перша часть війни з Францією.

Франція завела ся у своїх надіях. Вона була певна, що Росія скоро перейде німецьку границю і піде на Берлін. Тому Франція оминала рішучої битви, але подавала ся все назад, щоби тимсамим відібрати Німцям спромогу відісланя війска проти Росії.

Належить отже сподівати ся, що крім облоги Парижа прийде небаром до великої рішаючої битви, яка остаточно порішить долю Франції.

Війна з Францією.

НІМЦІ ЗАЙМАЮТЬ МІСТО АМЄН.

Лондон, 3. вересня. — **З Парижа доносять, що німецька армія заняла без найменьшого опору місто Амєн і посуваєть ся дальше в напрямі Парижа. Велика часть провінції Оаз находить ся вже в руках Німців. Але Німцям не удало ся дотепер переломити боєвої лінії союзників. Армія союзників зведе ще битву перед Парижем і нема сумніву, що вислід битви буде для Франції корисний.**

ПОБІДА НІМЦІВ КОЛО КАМПЕНЬ І СОАСОН.

Париж, 3. вересня. — **Північно-східна німецька армія заняла по кровавих битвах місцевости Кампень і Соасон. Французькі війска мусіли уступити перед перемагаючою силою Німців. Німці понесли дуже великі страти. Настрій серед французького війска знаменитий. Французькі страти заступлено новими силами.**

ВІДДІЛИ НІМЕЦЬКОЇ КІННИЦІ В НАЙБЛИЗШІЙ ОКОЛИЦІ ПАРИЖА.

Лондон, 4. вересня. — **З Парижа доносять, що у віддаленю кільканайцяти миль від фортів Парижа зявили ся сильні відділи німецької кінниці, за якими слідує велика німецька армія, призначена до облоги Парижа. Війска Французів і союзників лагодять ся до битви з Німцями під охороною париських фортів.**

В ПАРИЖИ ОГОЛОШЕНО СТАН ОБЛОГИ.

Париж, 3. вересня. — Комендант Ґаліені одержав необмежену власть щодо оборони міста. Вчера проголошено в місті стан облоги. Всі брами міста, крім двох полудневих, зачинено.

През. Поанкаре і богато заграничних послів опустили Париж і відїхали до Бордо, нової столиці Франції. (Бордо лежить 350 миль на полудневий захід від Парижа).

Десятки тисяч народа працюють коло укріплень Парижа. Париж є вже готовий до оборони.

БИТВА У ВОЗДУСІ НАД ПАРИЖЕМ.

Париж, 3. вересня. — Вчера мала місце боротьба у воздусі між німецькими і французькими літаками. Коли над Парижем зявили ся три німецькі літаки, знесли ся сейчас два французькі, щоби звести битву. Однак ані французькі літаки ані стріли з карабінів і скорострільних гармат не вдіяли їм нічого. Німецькі літаки зникли в напрямі на північ.

ТЯЖКА АРТИЛЄРІЯ В ДОРОЗІ ДО ПАРИЖА.

Лондон, 3. вересня. — **З Амстердаму доносять, що через місто Кельн перейшли сильні відділи австрійської кріпосної артилєрії, призначеної до облоги Парижа.**

Париж, 3. вересня. — **Надходять вісти, що тяжкі німецькі гармати з під Намура находять ся вже в дорозі до Пари-**

жа. До тягненя уживають Німці замісць коний спеціяльних льокомотив.

НІМЦІ ПЕРЕНОСЯТЬ ГОЛОВНУ ВІЙСКОВУ КВАТИРУ ДО ФРАНЦІЇ.

Лондон, 3. вересня. — З Амстердаму доносять, що Німці перенесли головну війскову кватиру до одного із міст у Франції. Загально здогадують ся, що сим містом є Лонві.

В часі німецько-французскої війни в р. 1870-71 находила ся рівнож в місті Лонві головна війскова кватира Німців.

НІМЕЦЬКИЙ ПРАПОР ДЛЯ ПАРИЖА.

Лондон, 2. вересня. — З Антверпії доносять, що німецькі військові власти поручили одній із брукселських фабрик виготовити німецький прапор, який є призначений на случай здобутя Парижа.

50 „ЦЕПЕЛІНІВ" ГОТОВИХ ДО БОЮ.

Лондон, 3. вересня. — Доходять вісти, що Німці з великим поспіхом працюють над викінченем цілої фльоти „Цепелінів", котрих число виносить около 50. Загально припускають, що фльота „Цепелінів" є призначена до знищеня англійских кораблів.

ВІЙНА АВСТРІЇ З СЕРБІЄЮ.

НОВА „ПОБІДА" СЕРБІВ (!!?)

Ніш (через Лондон), 3. вересня. — **У битві між 200.000 армією Австрийців а 180.000 армією Сербів, Серби віднесли повну побіду над Австрийцями. 160.000 Австрийців убито, ранено, взято у неволю або розпорошено.**

Сербський штаб приготовляє пляни до нападу Боснї і Герцеговини.

Осьтак виглядають телеграми, які походять від сербського генерального штабу в Ніщу. Зовсім природно, що Серби взорують ся на брехнях своїх приятелів в Англії, Франції і Росії. Коли вже брехати, то добре брехати. Вже від місяця Серби кладуть десятками тисяч Австрійців, але лише на папері. З послідної їх телеграми виходить, що Серби тепер ладять ся до маршу на Боснію і Герцеговину, хоч давнійше доносили, що вже ціла Боснія і Герцеговина в сербських руках, та що вже йдуть на Угорщину.

ТУРЕЦЬКА АРМІЯ ГОТОВА ДО БОЮ.

Вашінґтон, 3. вересня. — **Доходять вісти, що Туреччина вже виповіла війну Англії, Росії і Франції.**

Туреччина поставила 600.000 війська, готового до бою. Турецьке війско поділене на дві головні армії.

Одна армія призначена до війни проти Росії і находить ся коло Ерцерум у Вірменії (в Малій Азії). Вона перейде російську границю на Кавказі. Турки сподіють ся, що турецьке і татарське населенє, яке замешкує західні і часть північних берегів Чорного моря, дасть їм поміч і злучить ся разом з ними.

Друга армія є призначена проти Англії. Її задачею буде занятє Суезкого каналу і Єгипту. І тут сподіють ся, що англійске війско в Єгипті, зложене з магометан, перейде на їх сторону.

Головним вождом цілого турецького війска є іменований генерал Енвер-Бей, славний зі своєї хоробрости в часі балканської війни.

Одним із вождів армії є німецький генерал Ліман фон Сандерс.

Становище прочих балканських держав ще невияснене. Рівнож не знати, яке становище займе Італія.

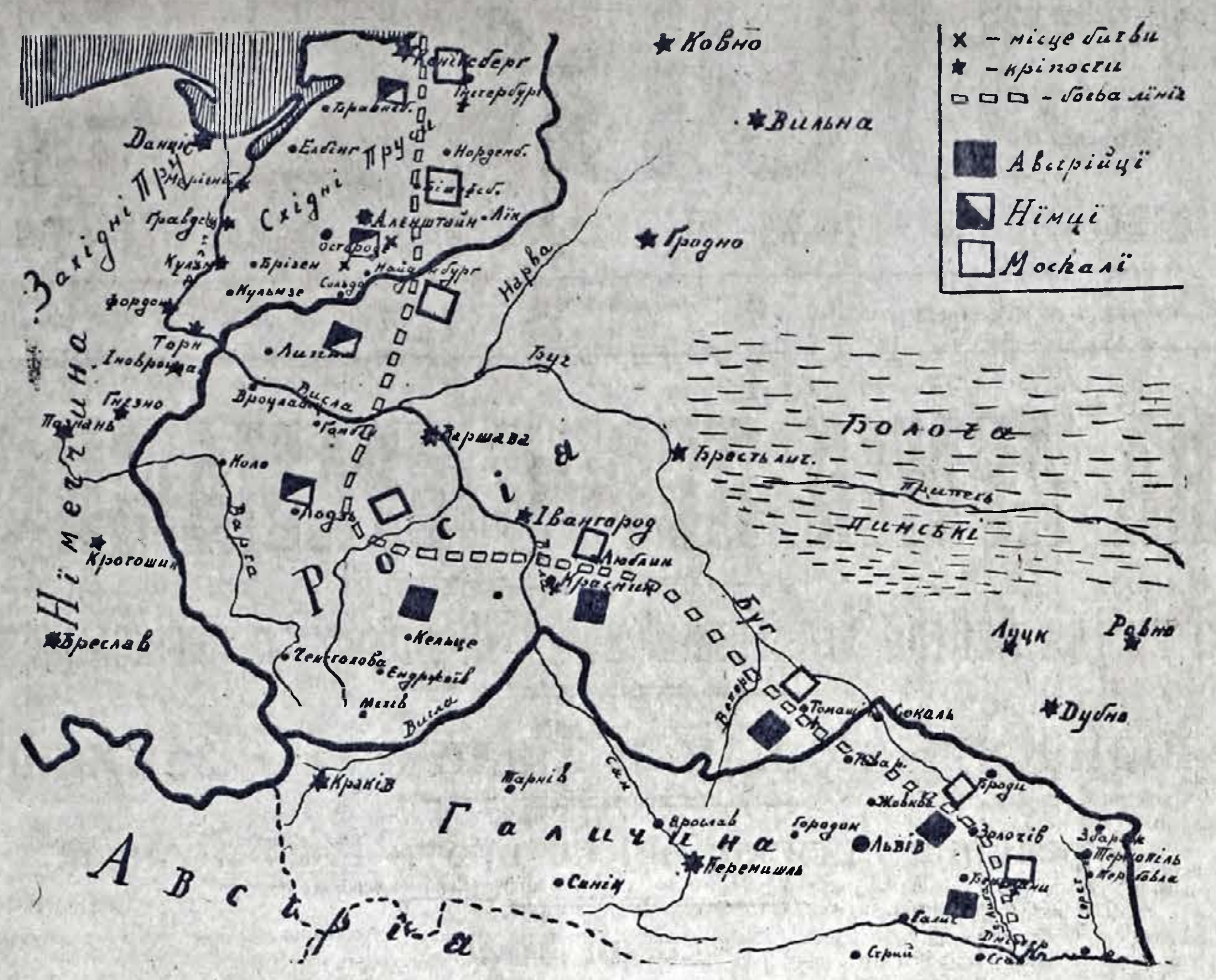
В ОБОРОНІ ПРАВДИ.

Вашінґтон, 2. вересня. — Деякі американські (англійські) часописи пишуть, що подавані німецькою амбасадою у Вашінґтоні воєнні вісти є неправдиві, бо амбасада перекручує їх на свій лад і додає до них богато своїх власних слів і заміток. Є й такі „журналісти", котрі кажуть, що сї вісти не прийшли навіть з Берліна, але видумали самими членами тутешної німецької амбасади. Один з членів сеї амбасади, канцлер Захе предложив нині кілька оригінальних урядових депеш, аби доказати, що ті депеші говорять правду про побіди Німців.

„Тут маєте — говорив канцлер до окружаючих його Американців — офіціяльні документи німецької амбасади, одержані із заграничного бюра в Берліні. Чому деякі люди не довіряють Німеччині? Чому сї обжалуватели не заперечували вістий, що приходили сюди на початку війни із запевненем про побіди союзників? Чейже вони знають, що брехнї не мають житя. Німецке правительство не продукувало би таких брехонь. Я заявляю, що предложені тут телеграми говорять правду".

Одна з виставлених канцлером депеш віднесить ся до одержаної вчера телеґрами. Ся телеґрама прийшла сюди від оператора бездротного телеґрафу в Сейвіл, Л. Ай., і заключає в собі 207 слів. Тасама телеґрама, опублікована відтак амбасадою, має 209 слів. Два слова додала амбасада від себе лише для поясненя, але ті слова не зміняють зовсім тексту самої депеші.

Карта терену війни з Росією.

Повисша карта війни о послідних двох днях є дечім змінила ся.

Австрійські війска в Галичині подали ся назад на захід від міста Львова. Боєва лінія йде від ріки Дністра через Городок до російської границі над Бугом.

В російській Польщі Москалї, побиті під Томашовом, переправили ся через ріку Буг. Австрійська армія, яка побила Москалів коло Люблина, заняла правдоподібно місто і посуває ся в напрямі російської крілости Івангороду. Німецькі й австрійські війска заняли Лодзь і маширують на Варшаву.

У Східних Прусах російська армія коло Аленштайн вже не істнує, ціла взята Німцями у полон. Російська армія на схід від Кенігсберґу втікає назад до Росії.

На повисшій карті, на якій є представлене розміщенє війск ще після вістий з 1. вересня, читачі можуть легко зорієнтувати ся і означити нову боєву лінію на підставі висше поданих вістий. Нову карту терену війни умістимо в числї 47.

Вісти зі Старого Краю.

Нині, дня 4-го с. м. одержали ми першу почту зі старого краю по виповідженю війни Австро-Угорщиною Сербії. Остання почта, яку ми одержали перед війною, була з 25. липня. Опісля не дістали ми доси ані одної безпосередної вістки зі старого краю. Аж нинїшна почта принесла нам чотири примірники українських ґазет зі Львова. Є в тім три примірники „Діла" з 30. і 31. липня та з 10. серпня і одно число „Свободи" з 30. липня.

Почта доволї скупа, але незвичайно нам дорога, бо так довго вижидана з неспокоєм.

З липневих чисел мало довідуємо ся цікавого, бо се тільки перші дни по виповідженю війни Сербії. Натомісць одно число з 10. серпня, значить, як вже зачала ся війна з Росією, дуже цікаве. Вправдї одно число не може нам представити цілого положеня підчас війни в Галичині і деякі вісти лише вказують на знані читачам „Діла" річи з попередних чисел, але всетаки приносять вони відомости, знані потрохи тільки з оповіданя очевидця, яке було поміщене в „Свободі".

В слідуючім числї подамо в нашій часописи дещо більше з того числа „Діла", а нині з причини замкненя числа згадаємо тільки дещо коротко.

* * *

Передівсім стверджує се число „Діла", що в краю серед Українців по проголошеню війни проти Росії запанував небувалий запал.

Дальше довідуємо ся, що Українці заложили Головну Українську Раду, котра видала маніфест до українського народа, який взиває станути проти царської держави до боротьби з оружем в руці за визволенє України.

Відповідно до зазиву Г. У. Ради в маніфесті переведено в Галичині широку орґанізацію українського війска. Всі українські стрілецькі орґанізації получено в одну орґанізацію під назвою „Українські Січові Стрільцї", на чолї якої стоїть Українска Боєва Управа. Заходом сеї У. Б. Управи потворено громадські комітети по селах, які заняли ся збиранем добровольців, котрі відтак ішли перед повітові поборові комісії „Українських Січових Стрільців". Повітові відділи „У. С. Стрільців" займали ся формованем повітових полків, а головну команду держала Українська Боєва Управа у Львові. До українського війска зголошували ся люди старші і молодші масово, серед великого запалу. Розуміє ся, були там тільки ті, котрих не забрано до реґулярного війска яко резервістів. Оружя й амуниції достарчив австрійський уряд. Дня 10. серпня орґанізація українського війска була ще вповнім ході.

Крім того засновано орґанізацію для несеня помочи раненим під назвою „Українська санітарна служба Червоного Хреста".

Утворено Головний Український Скарб у Львові, який заняв ся збиранем жертв на українські війскові цїли.

Дальше дізнаємо ся з одержаного числа „Діла", що українське товариство „Сільський Господар" докладало усіх заходів, щоби помогти людям зібрати впору жниво. Дирекції ґімназій завзивали студентів, щоби помагали при роботі в поли.

Довідуємо ся вкінци про арештованя кацапів.

Ось-що читаємо в новинках „Діла" з 10. серпня:

— Арештованє „прикарпатських Росіян". В пятницю 7. с. м. арештувала жандармерія з Вишневчика о. Вас. Томовича, пароха в Мозолівцї, декана зарваницького, відставила його до Підгаєць до судових арештів, а відси тогосамого дня почтовим поїздом о 3-ій пополудни до Львова до військового суду. В суботу о 4-ій рано арештувала жандармерія в Голгочах (повіт Підгайцї) Володимира Навроцького, канд. адвокатури з Журавна і відставила до судового арешту в Підгайцях. Староство в Підгайцях розвязало в четвер 6. с. м. всі істнуючі в повіті москвофільські товариства, як читальні Качковського, дружини, каси при читальнях Качковського. Було їх в повіті кільканайцять, майже всі вони істнували тільки на папері. Від Турки пишуть нам, що тамошні проводирі москвофільські, звітрившп завчасу небезпеку війни, втікли також до Росії. Адвокат д-р Сохоцький утікав, однак — як зачув... власти граничні перехопили його і арештували та сидить тепер в Кракові. Адвокат з Борині д-р Сьокало, що оженив ся в Петербурзї і там перейшов на православє, утїк рівнож з жінкою і не чути, до обертає ся. Сеї ночи арештовано о. д-ра Дорожинського, гр.-кат. катехита при німецькій ґімназії у Львові.

Стільки арештовань москвофілів та розвязуваня їх товариств лише з одного дня, а мусїло їх бути далеко більше.

* * *

Вісти з поля війни, які знаходимо в „Ділї" з 10. м. м., майже нічим не ріжнять ся від вістий, які були в Америцї в тім часї. Цікаві будуть для нас тільки вісти про перші напади Москалів (передних сторожий) на Галичину, які отсе передруковуємо з „Діла":

Побідний похід на цілій лінії.

(Комунікат ц. к. кореспонд. Бюра).

На цілій границї східної і середної Галичини Москалї пробували війти на нашу територію. Кромі кінноти зачала діяльність піхота і гармати. Мимо того наша охоронна сторожа відбила всї атаки. Наші втрати ще не почислені, та мабуть невеликі.

Найсильнїйша борба вивязала ся з двома сотнями козаків. Заатакований постерунок граничний не то, що відпер неприятеля, але ще й забрав 9 коний, яких зараз ужили наші при виконаню ненадійного атаку. То було причиною, що козаки, які й так вже були потерпіли, полишили поле бою, оставляючи 90 людий убитих і ранених. Наші на причуд не втратили нї одного жовнїра.

Наш граничний відділ, що в Новоселиці австрійській через горбок Могила посунув ся в напрямі російської Могили, відпер атаки більших сил, а опісля вернув на давнїйше занятє становище.

В часї кількадневних борб відділ той мав 4 убитих і 5 ранених.

Ріжні атаки, роблені нашим війском для розвязки спеціяльних завдань, переведено з успіхом.

Адамівка-Радивилів-Воличиска-Щурівці-Попівці-Новоселиця.

Ц. к. кореспонденційне Бюро доносить: Російська кавалєрія старала ся передістати на нашу територію. Коло Адамівки (під Бродами) прийшло до перепалки між нашою граничною сторожею і козаками, котрих по довшій пальбі відперто і змушено до утечі.

У східній Галичині австрійські війска заняли доси: Радивилів напроти Бродів, Волочиска проти Підволочиск і Новоселицю за Чернівцями.

Всякі проби російських патруль, щоби війти на територію середної і східної Галичини, зістали відперті.

Коло Залозець (межи Бродами й Тернополем) при відпираню козацької патрулї вбито чотирох козаків, а двох ранено.

З Волочиск після атаку нашого війска російські війска подали ся в напрямі Проскурова.

Під Щурівцями відніс побіду наш відділ ополченців. Прогнано звідти дві швадрони козаків, 90 козаків згинуло. Забрано 9 козацьких коний. Наші втрати невеликі.

Під Попівцями відпер підпоручник Юрій Гробіцький з 9 їздцями тричі сильнїйший відділ козаків, що оставляючи на поли двох убитих та пару ранених, подав ся в напрямі Нового Почаєва.

Геройства наших жовнїрів на східній граници.

Відень. (Ткб). В доповненю вістки про перепалку коло Новоселицї з 6. серпня, слїд спростувати, що вахмайстер жандармерії, котрий заініціював відважний приступ на горбок Могилу, називає ся Евген Ґадза. Як перші (в сїй війнї) дані в сїй сторонї границї над раном стріли походили з рук висланих на оборону границї австрійських жандармів, так також і в инших малих перепалках брали визначну участь у відпертю ворога члени сего знаменитого корпуса. Вже перед вибухом війни один з кінних жандармів мав нагоду відзначити ся. Патролюючи на дорозї з Поповець через Дудин в північнім напрямі, запримітив плютоновий Іван Бараник 2. серпня між 9. і 10. передполуднем чотирох російських їздців, що переступили границю і їхали до місцевости Шпаки коло Поповець. Бараник чвалом пігнав за ними і дігнав неприятелїв коло Шпаків, 600 кроків від границї. Москалї завернули і заатакували жандарма. Бараник холоднокровно позволив їм наблизити ся на 60 кроків, потім скоро дав 10 револьверових стрілів. По сих стрілах провідник неприятельської патрулї перевернув ся разом з конем, але скоро підніс ся і сїв знова на коня, та разом з трома иншими втік, згубивши шапку і чотири російські мапи.

Вкінци слїд зазначити, що поручник Мановарда, котрий відзначив ся 5. серпня підчас відважної оборони Підволочиск, вернув саме тоді з похорону одного з найблизших членів родини, і мимо глибокого зворушеня пішов на поле боротьби, де відвагою і холоднокровностию довів до корисного вислїду.

Воєнні записки.

МОСКАЛЇ ПІД ЛЬВОВОМ.

Десять днів минуло, як з Петербурга приходить телеґрама за телеґрамою, що Москалї вже під Львовом; що побили австрійську армію; що заняли Львів; що здобули Львів і т. д.

На Львів виправило ся Москалїв 800.000 найдобірнїйшого війска, отже ніхто не дивував би ся, як би вони здобули його не по 10 днях, але по 10 годинах боротьби, бо звісна річ, що Львів не є жадною твердинею та, що під Львовом стануло проти Москалїв лише 200-000 австрійського війска, отже чотири рази меньше від московської армії, що вибрала ся на галицьку столицю.

Але показало ся, що і 10 днів було замало для Москалїв, аби здобути Львів, бо до нинї вони його ще не здобули.

Навіть у Петербурзї московські ґенерали, котрі добре знають свою армію, того не сподївали ся. Тому то вони пустили позавчера у сьвіт телеґраму, що Львів уже здобутий. Дістали вони були певно від московського команданта з під Львова вістку, що Львів паде, а не сподївали ся, що він буде так поволи падати і пустили вістку, що вже впав. Та перечислили ся, бо Львів третий день по „здобутю" Москалями ще в австрійських руках.

Не могли того зрозуміти американські анґлійські ґазети, аби 200.000 війска так довго опирало ся 800.000-пому противникови та викмітували собі, що Львів сильна твердиня і деякі з них так написали: „Львів ще вправдї не є в московських руках, але кілька львівських крілостий вже Москалї здобули і в короткім часї здобудуть решту, а тодї ціла столиця Галичини буде в їх руках".

Доси не було у нашім Львові ані одної кріпости, аж ось американсько-анґлійські ґазети нам будують.

Форти паперові, а й ті так тяжко Москалям здобути. Що-ж то доперва буде, як вони прийдуть під правдиві кріпости, під Перемишль. Здасть ся, що й американсько-анґлійські ґазети не поможуть їм їх здобути.

„Мишль, мишль, перемишль", тяжко здобути Перемишль.

ЛУЦИК НЕ ВІРИТЬ!

Господин Луцик не вірить вістям „Свободи", що в Галичині беруть участь у війні українські Січи і Соколи та поль-

„SVOBODA" (LIBERTY)
THE RUTHENIAN NEWSPAPER
Published three times a week Tuesday, Thursday and Saturday, at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
TELEPHONE: 408 JERSEY CITY.

Published by
The Little Russian Nat'l Union of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

A. SAWKA, manager.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year, for Canada three dollars a year.
Single copy: 3 cts.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

Оплачувати газету треба завсїди з гори.

Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експресовий або почтовий моні ордер. Моні ордер, то є грошевий переказ, котрий дістанете від почтаря або агента на експресовім офісї, вішлїть на нашу адресу, бо без того ми не годні гроший дістати.

ські Соколи і пояснює собі се невірство тим, що всїх здатних до оружя покликано до війська, отже нїчого не осталo ся вже на Січові і Сокільські віддїли.

Коли не віpите „Свободі", господине Луцик, то може повірите царському своякови великому князеви Миколі Миколаєвичеви, котрий оголосив, що польських Соколів буде розстрілювати тому, що вони вживають вибухових куль. А як можуть бути польські Соколи, то можуть бути й українські. Маєте знати, господине Луцик, що тих, котрі належать до віддїлів добровольців, при загальнім ополченю вже не кличуть, бо їх вважають ся і так за ополченців.

Се вы, господине, новинї знаєте і не писати дурниць.

УСЕ ЛИХО — З КРІПОСТЯМИ.

Як би не кріпости, то Москалї вже би були якось побідили ворогів. Та біда велика, що на заваді стоять ті проклятї кріпости. Немов умисно понаставляли, аби не пустити Москалів, щоби занїс на захід „царську свободу" (сваволю).

Як ще прийде Москалеви іти через безборонні села і місточка, то він дуже легко і „побідоносно", а на знак побіди палить безборонним людям хати, рабує достаток і мордує людий, навіть малих дїтий не щадить, наче Татари або Турок із середновічних часів. Але як стане впоперек дороги яка кріпость, то хоч бери тай плач. Багнетом її не пробєш, шапкою не накриєш, чиста розпука. Така розпука чекає Москалів в Галичинї, і в Німеччинї у Східних Прусах.

Часть Східних Прус перейшли вони „побідоносно" таксамо як і часть Галичини, палячи села і місточка та рабуючи і мордуючи безборонних людий, з тою тілько ріжницею, що в Галичинї ще далеко до перемиських кріпостий, а в Прусах Москалї вже споглядають на сильні німецькі кріпости надморського міста Кенігсберга.

Будовано їх проти Москаля, але не на те, аби він їх здобув. Треба трошки постояти.

Та господин Добров, редактор кацапського „Русского Эмигранта", знаний з того, що на воєнних справах так розуміє ся як Гецев на політицї, не може довго витримати і пише, що „рускіє здобули вже Кенігсберг".

Господине Добров, почекайте ще трошки! Не здобуваїте так скоро Кенігсберга, бо то сильнійша кріпость від тих, котрі ви були вибудували Німцям в Мільвавкі і Альтківх. Як вже берете ся здобувати кріпости, то здобувайте свої паперові, а до кріпостий з каміня і зелїза не беріть ся.

АМЕРИКАНСЬКІ ПОЛЯКИ БУДУЮТЬ ПОЛЬЩУ.

Ми вже писали про ту комедію, яку американські Поляки роблять з відбудованєм Польщі. Наперед мало не потріскали з радости, так вереіщали, що цар убрав ся в „рогатифку" і будує Польщу. Потім розголосив якийсь Антоні Карабаш із „Звіонку Народового Польського", що дістав запевнене від французького правительства, що воно ручить про відбудованє Польщі, коли Поляки прийдуть на поміч Франції, Англії і Росії проти Німеччини й Австрії. Не думали американські Поляки, кілько ся смішности є в тім і, що варта така правительство, котре аж в американських Поляків шукає помочи. Але на другий день по тій комедії се французьке правительство уступило і здавало ся, що Карабаш прийде до розуму. Та де там!? Французька Польща так йому залїзла в голову, що він здорово думати не може. Позавчера оголосив уже в „Дзєннику Звіонзковім", що дістав з французької столиці Парижа телеграму: щоби посилати польське військо до Франції проти Німеччини і кликав Поляків, аби не думали богато — таксамо як він — а їхали на війну. А-ле знов господина Карабаша стрінула тасама доля, бо знова на другий день по оголошеню його відозви прийшла вість, що Франція перенесла свою столицю з Парижа до Бордо. Отже тепер нема вже анї того правительства, що обіцяло Польщу анї тої столицї, що кликала американських Поляків о поміч.

А заки та поміч дійде до французького берега, то може вже не буде і теперішної Франції. Ціла вона може вже бути в німецьких руках і залежати від німецької ласки.

А що так будуть робити американські Поляки?

Треба вже крайно глупих людий, аби того не розуміли, що побита Франція їм нїчого не може дати. Хиба дасть їм „шіфкарти" назад до Америки.

Впрочім, поживемо, то побачимо, що буде з москвофільської політики „Дзєнніка Звіонзкового" і Карабашівської виправи до Франції.

ФРАНЦУЗИ ВОЮЮТЬ... ПІСЛЯ ПЛЯНІВ.

Про всї рухи французької армії головний командант Жофр голосив по сьвіті, що вони відбувають ся цілком „після воєнних плянів". Як уступали ся Французи перед Німцями, то Жофр успокоював свій нарід, що то „було в плянах", отже в тім нема нїчого страшного; або казав, що „були непредвиджені трудности" і армія мусїла уступати ся перед сильним німецьким напором.

Тепер вже Німцї облягають Париж; столицю перенесено до міста Бордо.

Чи се було в плянах Франції?

Може і було, але чого тої було кричати: „Гей, на Берлін, на Берлін!"

Як Жофр сеї „трудности" самий не предвидів, то міг чейже спитати ся французької ворожки пані де-Теб, котра що року ворожить своїм і чужим. Обі союзниці, Франція і Росія мають свої ворожки, а не вміють з того добра скористати і потім як грім з ясного неба спадають на них „непредвиджені трудности".

РОСІЯ РОЗПУСКАЄ ВІЙСКО.

Така „непредвиджена трудність" заскочила також Росію. Чваниланa ся вона недавно, що поставить 20-міліонову армію на воєнний стопі, а тимчасом тепер приходять вісти, що Росія змобілізувала 4 і пів міліона, але не стало оружя й офіцирів і тому розпущено пів міліона людий до дому.

А чому таке лихо? З тої причини, що російський міністер війни Сухомлинов не спитав ся ворожки, кілько буде мати війска і повстала „непредвиджена трудність". Ще щастє, що не змобілізував 20 міліонів, бо заки би їх відіслано до дому, то було би вже по війнї і хто знає, чи всї вернули би си... до Росії.

НЕМА САНКТ ПЕТЕРБУРГА!

Ще Німцї не здобули російської столицї, а вже її нема. Нема, бо цар сказав: „Санкт Петербург, а... переназвав його на Петроград. Не подобала ся цареви Миколі німецька назва і взяв російську. Але се мало. Ще є більше німеччини в Росії. Ще є твердиня під Петербургом — Кронштад, яку повинен цар перезвати; ще є Єкатеринбург, ще є Шліссельбург і инші. Крім того в московській мові є богато німеччини; чимало є німецьких слів, як „бутерброт" (хлїб з маслом), „масштаб" (мірило), „парікмахер" (голяр), „статскій" (державний) і т. д.; дальше в московській мові є цілі звороти, взяті живцем з німецкого, а навіть московські слова змімечено. Не лише на назви міст, але на цілу московську літературну мову і на ціле духове житє Москалїв мали великий вплив Німцї, бо вони були учителями Москалів. Всї визначнійші люди в Росії довгі часи були Німцї і тепер їх ще є немало. Навіть голова православного синода Саблер з німецького роду.

НОВИЙ ПАПА РИМСЬКИЙ, ВЕНЕДИКТ XV.

Конклаве (збір кардиналів у зачиненім місци для вибору нового папи) розпочало ся минулого понедїлка (31. серпня) і тревало аж до четверга (3. с. м.). Новий папа зістав вибраний аж на десятім бальоті, а вийшов ним один з найновійших кардиналів, Якіб Делля Кієза (Chiesa), дотеперішний архиєпископ італїйського міста Больонї. Новоибраний папа прибрав собі імя Венедикта XV. Се він зробив з тої причини, що папа Венедикт XIV. був уроженцем міста Больонї (род. 1675 р. а умер 1758. р.). Сьвятий Отець Венедикт XV. прийшов на сьвіт дня 21. падолиста 1854 р. в італїйськім містї Пеглї (Pegli). Він є членом одного з найстарших аристократичних родів Італїї. Висьвятив ся на сьвященика в 1878 р., а кардиналом зістав іменований 25. мая б. р. Він був дорадником і щирим приятелем помершого папи Пія X. Уходить загально за великого дипльомата й адміністратора і має богато спільних примет з папами Пієм X. і Львом XIII.

З німецького роду також командант російського війска Рененкампф, котрий виправив ся проти Німців. Все те треба би викинути або вигнати. Таке чищене було би дуже болюче для Москалїв, але оплатило би ся, бо викинено би і царя тому, що походить з німецького роду Готторпів разом з царицею, котра є родовитою Німкою.

Небіщик цар Петро Великий, котрий перед 200 роками побудував столицю і назвав її Петербургом, десь певно в гробі перевертає ся, як духи донесли йому, що його неудачний потомок змінив його назву.

Як цар Петро закладав Петербург, то казав: „Я вибиваю вікно до Европи". Зноваж теперішний цар Микола, як вів війну з Японцями, то казав: „Я вибиваю вікно до Азії". Тодї Німцї сьміяли ся і казали, що цар Петро встав з гробу, прийшов в ночи до царя Миколи і сказав: „Дай спокій, не вибивай другого вікна, бо буде протяг і урве тобі голову!"

І тодї цареви Миколі не вдала ся штука з вікном до Азії, бо його не вибив, лише Японцї вибили московську шкіру. Але цар вратував свою голову.

Не знати тілько, як буде тепер. Поки що цар викинув назву столицї, яку дав його великий предок Петро. Та хто знає, чи разом з назвою не розбє він цілого Петрового вікна до Европи?

ЦАР ПИШЕ ПО ЖИДІВСЬКИ.

Цікаво, що тойсамий цар, котрий так не любить Німців, що викинув німецьку назву столицї, — несподївано полюбив жидівський жаргон, котрий є лише попсованою німецькою мовою. Власне останні телєграми доносять, що цар видав маніфест до жидів в московській і жидівській мові.

Як біда, то не жарти. Навіть цар мусить ходити до „хайдеру" та вчити ся крім „аз, буки" також — „алеф, бабс".

Хто би то був сподївав ся, що той цар, котрий підпирав жидівські погроми, буде колись писати по жидівськи манїфести?!..

Тільки по українськи „пурец" цар не хоче писати. Українська мова йому смердить, бо то „гої" нею говорять.

— ЧИ СЕ ЕВРОПЕЙСЬКА ВІЙНА?

Доси війна, яка ведеть ся в Европі, виглядала на европейську. Ся назва їй не пасувала, бо сьвіт привик називати европейським все те, що найлїпше і найкрасше, що приносить честь народам Европи, а прецінь ріжня людий не приносить чести і можна її назвати: азійською чи африканською, мимо того, що ведеть ся европейським оружєм і в Европі.

Але ще була одна причина того, що та війна називала ся европейською, а се те, що воюючі були Европейцї. Одначе тепер вже і того не буде.

На поле війни мають прийти небавом також дикуни з Азії, Африки й Австралії.

Франція привозить на війну диких Туркусів з Альжиру, своєї кольонії в Африцї. Англія спроваджує диких Індусів зі своїх кольоній в Індіях, в Азії, і в Австралії. І вкінци Росія спроваджує на війну зі своїх азійських посілостий — диких Башибожуків і Калмуків.

І притім усім Франція, Англія і Росія осьмілюють ся ще плести теревені, що їх війско бєть ся в імя европейської культури. Радше можна сказати, що ті три держави бють ся в імя азійсько-африканьско-австралійської „культури", а европейську культуру перед нею боронять Німеччина й Австрія.

Для доповнення частий сьвіта прилучила ся до війни і нова його частина Америка. Не вислає вона вправдї на війну Індіян або Ніґрів, але Канадійців, та всетаки не остала позаду.

Отже тепер вже ціла земська куля захоплена війною: Европа, Азія, Африка, Австралія й Америка, а притім і всї води землї, а навіть воздух.

З уваги на все те теперішна війна не повинна називатись европейською, лише **всесьвітною війною.**

Лист Англїйця до Українців.

Сеї весни, як ми вже писали, приїхало було до Галичини кількох Англїйців, щоби прислухати ся, як жиє там український нарід. Були вони аж до здвигу Січий і Соколів, який відбув ся у Львові дня 28. червня с. р. Поздавні відїхали вони на російську Україну, а на прощанє двох з них написало отверті листи до Українців, які видрукували львівські українські газети в переклядї на нашу мову. Один з тих листів — Фуллєра, адвоката з Лондону — подали ми вже недавно. А тепер подаємо другий лист — Джорджа Рафаловича, англійського редактора з Лондону, котрий займає ся українськими справами вже кілька лїт і видав навіть, по англїйськи книжку п. з. „The Ukraine". Ось сей його лист:

Англїйські редактори, які приняли ласкаве запрошенє Українців, незабаром розїдуть ся, досить докладно оглянувши українську Галичину. Я сам провів у Галичинї 8 тижнів, а мої приятелі хотїли три тижнї. Ми бачили богато річий, і найкрасший спосіб висказу вашої вдячности за гостинність, з якою нас принято, буде, коли подамо без жадних застережень, наші загальні вражіння. Ми приїхали сюди за тим, щоби поінформувати англїйську публику, а для неї треба підходити до оцінки баченої з англїйського погляду. Я маю сьміливість думати, що наші статї і книжки, а також малюнки й рисунки нашого товариша-артиста мати-муть той вплив, що до Галичини прийдуть инші англїйські редактори, а за ними війдуть політики, і таким чином повстануть тісні приятельські звязки з провідниками національного українського руху.

Дуже сильний сей рух! Я ствердив се з глибоким зворушенєм підчас сьвяткованя у Львові столїтного ювилею Шевченка. Ми ствердили те саме, навіть в ще більшій мірі, приглядаючи ся сьвяткованям по селах і місточках. В сучаснім житю України є одна блискуча точка — се взаїмна симпатія, яка тісно вяже селянство з інтелїгенцією. Не зважаючи на свою хвалену культуру, ні Москалї, ні Поляки, ні Німцї не мають сеї дорогоцінної прикмети, яка незабаром може дати вам ключ до національного визволеня. Ми не маємо сього навіть в Англії. Се дорогоцінна прикмета Українців, се одна з найзамітнійших прикмет вашого народа; бережіть її як найбільший скарб.

Лишайте ся й надалі обєднані, робіть всї потрібні жертви, щоби задержати сю прикмету, бо власне подиву гідні українські селяни, повні доброї волї, витривалости й інтелїгенції, дадуть вам осягнене ваших цілий. Будьте і далї з того погляду прикладом для сьвіта. Кооперативний рух, ваші приватні національні школи, „Просьвіта", „Соколи", „Січи", „Стрільці" — ось ваша сила, ваша надія й невичерпане жерело, яке забезпечить вам певний успіх.

Мушу сказати, що Українці самі красше вели би адміністрацію, ніж вона ведеть ся тепер в Галичинї! Я бачив річи, яким Англїєць ніколи не повірив би! Поїзди постійно спізняють ся, зелїзничі урядники жебрають, звичайні дороги непроїзні, села мусять лишати ся без комуникації. Ваші місточка здані на ласку Жидів і Поляків.

Українці скрізь приймали нас як найкраще. Одначе мушу зазначити, що в двох місточках на нас заздро дивили ся, як на предмет цікавости. Англїйська гостинність завсїди є дискретна, а не цікава.

Чого бракує Україні? Без сумніву, дуже богато. Ваша пропаганда заграницею доперва почала ся; ви занадто мало уваги звертаєте на заграницю; в однім містї я обійшов усї українські книгарні і не знайшов ні одної переписної української картки, де поруч українського напису був би напис в англїйській, французькій або німецькій мові! А сї почтові картки є найкрасшою рекламою. Ваші артисти виграли би від сього.

Було би добре, щоби більше Українців знало говорити по англїйськи і французьки. Я добре знаю, що ви й так крім вашої рідної мови говорите ще двома мовами. Але що-ж робити? Щоби здобути симпатії заграниці, треба говорити її мовою. Коли знаєть ся вже три мови, можна легко вивчити ся ще четвертої. Посилайте ваших молодих людий до Лондону і Парижа; їх умові здібности, їх патріотизм здобудуть їм певно приятелїв, які візьмуть до свого серця долю великої угнетеної нації.

Уважайте! Поляки не гнетуть Українців. Мої приятелї і я цілковито згідні в сїй справі. В Росії гнетуть, а в Галичинї ні. Тут ображають Українців, що говорять сьвою мовою, тут на кождім кроці переслїдують їх; їм не позволють ставити свої памятники, але їх не гнетуть. Їм дають учителїв Поляків по школах, де нема ні одної польської дитини, по селах, де нема ні одного польського хлопа; їм роблять всякі перешкоди в заснованю гімназій, але їх не гнетуть. Гнет — се бруталїний, але отвертий напад. А переслїдуване, які ми бачили в Галичинї, се напад підлий, підступний — се може гірше ніж гнет.

Як богато зробили Українці за короткий час, не зважаючи на страшне і підступне переслїдуванє! Се дає нам сьміливість взяти у свою оборону нарід, який терпить. Москалї, Мадяри, Поляки й Жиди (особливо сї останнї), скрізь ті чужинці панують над Українцями. Одначе рух іде так сильно, що всї приятелї справедливости можуть бути певні цілковитого відродженя сього народу, який колись був великий, свобідний і гордий.

Чи треба ще раз спростовувати кади, які нам роблено! Се леди чи по-

трібнє. Я повторю формулу „Українського Комітету Англійців у Лондоні": „Ми будемо досліджувати українське питанє, як Ґледстон і Стед досліджували національні питаня инших народів. Ми будемо опирати ся лише на фактах і не будемо слухати жадних сторонних голосів, чи то пруських, чи австрійських, чи російських, чи польських". Ми сьвідомі трудности нашої задачі, але спомини про чутливі тижнї, які ми перебули в Галичині і гостинність Українців піддержать нашу витривалість.

George Raffalovich.

З ЛЕМКІВСЬКИХ ПІСЕНЬ.

Не вір кацапови.
Хоц би ся як божив.
Хоц би перед тобов
На криж руни зложив.
Не вір кацапови.
Тому Ґедзилови,
Бо він тя ошукат
І повіст ляхови.

Лемко.

ДОПИСИ

З МІЛВІЛ, Н. ДЖ.

Хранителї чи киринники.

Від якогось часу появляють ся в „Народній Волі" дописи про Першу Руську Кольонію в Мілвіл. Н. Дж. Розумієсь, вже з самого того, що сї дописи друковані в „Народній Волї", вони кидають на себе підозрінє, бож загально звісно, що цїлию сего штабу від нового „Союза" є лишень шкодити, кирити і плюгавити всьо то, що тілько між нашим народом розвиваєсь і виходить йому на добро.

Богато далоб ся написати про тих маскованих оборонців руського народа, але-ж ми фармери мусимо пильнувати того, з чого жиємо, бо тепер літо, отже треба використовувати землю і її плоди. Длятого коротко а вірно напишемо дещо про тих панків, що так заступають ся за фармерів, осївших на Першій Руській Кольонії в Мілвіл, Н. Дж.

Усю кирню роблять отсих кілька панків: Василь Морозович, Дмитро Якимів, Панько Процишин, Никола Ґевчук, Стефан Мультан, Николай Бейґер і „велика голова" Артимович. А що під кирнею в „Народній Волі" було більше підписаних, то ми не виявляємо їх імен тут длятого, що сї люди лишень хвилево збунтовані або обдурені. Ми певні, що вони самі відкличуть в короткім часі свої похибки.

Отже хто є ті висше згадані панки і чого вони хотять?

За Василя Морозовича богато писати не треба, бо сей бідачиско з наголового пиянства і довгів вже одною ногою був на тамтім сьвіті. Кождому тут відомо, якими способами він аґітував за Руською кольонією в Мілвіл тоді, як брав від Компанії „пейду". Але коли Компанія довідала ся, що він, забравши гроші на подорож в справі Компанії, не їздив там, де був висланий, а гроші пропив, — дістав від Компанії „сака". Стратив роботу через свою дурну натуру і через пиянство. Цїлком слушно тут говорять, що Морозович — то мотовило, і вірити йому не можна так довго, доки не викажесь сьвідоцтвом з інституції, де дурнів „фіксують".

„Яд" або Дмитро Якимів — се вже иншої породи сотворінє. Той, обчитавши ся Дон Кіхота, хорує тепер на манію великости. Дреть ся в редактори від тогди, як хтось там в Канаді во время оно підписав раз його імено на кінци одної ґазети. Але коли занюхав, що в „джелю" не зовсїм добре, лишив негостинну Канаду і втїк до Злучених Держав. Будучи „клерком" в Олифант, Па., таксамо чомусь не чекав сьвідоцтва чесноти і довіря, котрим хотїли його винагородити в присутности... шерифа. Знов же в Фелядельфії, коли переконав ся, що долярів позичити не мож, ані в жаден спосіб люди натягнути не дадуть ся, „змуфував" до Мілвіл в надії, що тут такой стане величезним чоловіком, бо чув, що тут говорено про видаванє фармерської ґазети. Тимчасом склалось инакше. Часопись не видаєть ся, а хочби і була, то її редаґував би не такий дурний редактор як „Яд". Кольонїзаційна Компанія його за аґента не хоче, отже він рад не рад мусїв іти до фабрики робити, бо процесії по животї ходять... За то тепер хоче пімститись на мілвільських фармерах і на Руській Кольонії.

Панько Процишин — то справдїшний Панько. Замісць робити і виплачувати фарму, він дає надувати ся Морозовичови і Якимову, ходить і „кікує" на цїлий сьвіт і на Бога. Бідачиско не знає, кому платити: чи Компанії за фарму чи Якимову за ті глупі „матеріяли" в „Народній Волі". Містер Панько вічно орґанїзує „Гайдамаки" і новий Союз хвалить, але самий — як каже — не дурний належати і платити до котроїсь з тих кошар, бо — каже — що вони не певні. Нахлепавшись дурної політики від Морозовича і Якимова, він ані не припускає, що вони виведуть його в поле, бо фарм не мають, і оба голі як турецкі сьвяті, отже не мають нїчого до страченя. Вони знають дуже добре, що фармерам як навкучить ся їх кирня, то розправлять ся з ними по фармерськи... А що Морозович вже втїк, а „Яд" також вже пакуєть ся, тож то всьо змеле ся тепер на хребтї Панька.

Ґевчук і Мультан — то нероби. Оба вічно ходять та радять ся, як на біду зійти. Тут у Мілвіл хто хоче робити, той робить: чи в фабрицї чи на фармі. Ґевчук звик сваритись, кирити та по кортах ходити, як се він робив коло Потсвіл, Па. Коли його не арештували, то він арештував других, а все без процесів не міг обійти ся. Таке саме і з Мультаном. Вислав жінку до роботи, а сам „політикує". Тим неробам нігде не було ані не буде добре. Манна з неба падати не хоче в рот, а що найгірше: тут нема сальонів, а що вони не можуть обійти ся без них, то вишукують ріжні способи, щоби їх власну вину звалити на инших фармерів і на Кольонію.

Николай Бейґер — нїбито „патріот". Робив він тут через цїлу зиму в шкляній фабрицї і заробляв 12, а часом більше долярів на тиждень. То всьо було для него замало, тож він своїми масненькими словами потрафив підійти тутешних людий і понапозичав між ними кількасот долярів. Коли люди зачали упоминатись о свою належитість, то пан Бейґер дав драпака з Мілвіл. На його земли дуже красно всьо зародило, лише позаростало хоптою, бо не було кому обробити.

„Велика голова" Артимович, котрий назвав наші гарні забудованя „шандами", вже також занюхав „джель". Він висилає тут вічно якихось „шпеґів" і хотїв би конечно зробити з брехні правду. Хоч як він сплюгавив нас і наші фарми, то нам се таки не пошкодило. Ми жиємо дальше на сьвіжім здоровім воздусї, а він з великої до нас зависти аж зубами сїче, але мусить мешкати в жидівськім смердячім ґавзї.

Ксьондзови Арданови не оплатить ся відповідати, бо такого великого киринника як він то і могила не напростує. Най він собі здоровий бреше і очернює дальше невинних людий, бо се його „ксьондзівський" фах...

Наприкінци скажемо вам всїм, панки-нероби, таке: Пильнуйте самі себе, а до нас не пхайтесь. Не подобаєсь вам тут — з Богом, Парасю! Нам на наших фармах добре і ми хочемо тут жити в мирі і згоді. Ви нїчого злого тут не вдієте, бо наша Кольонія з кождим днем збільшаєсь та розвиваєсь і ми певні, що вона стане примірною громадою українських фармерів в Америцї.

Григорій Стасишин, Михаїл Ключка, Іван Дитко, Федор Дулнак, О. Гнатюк, І. Подолячик, Ник. Подолячик, Іван Микитюк, І. Боґуцький, Іван Капусцїнський, Іван Рудавський, Василь Мазур, Йосиф Годяк, Ан. Філовяк, Гр. Замойський.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим подаєть ся до загального відома, що відділ Р. Мол. Союза, число 52. в Майнерсвіл. Па., зістав з днем 31. серпня б. р. вичеркнений з організації задля неплаченя місячних вкладок за своїх членів.

Голов. Уряд Р. Мол. Союза.

НОВИНКИ.

ДО НАШИХ ЧИТАЧІВ.

З нинїшною почтою зі старого краю одержали ми лише кілька чисел українських ґазет зі Львова, в яких були тільки відірвані вісти, які не можуть представити загального образу теперішних великих подій у старім краю. З нинїшною почтою з Австрії мусїло також богато наших людий одержати листи зі старого краю. Отже ми звертаємо ся до них з просьбою, коли би мали листи із серпня, а в них якісь цікавійші вісти, яких ми ще не мали, щоби прислали їх до нас для використаня в ґазетї, почім ми з подякою їм відішлемо, а вдячні будуть їм також і читачі „Свободи".

—o—

КАЦАПСЬКІ ВІЧА НА АМЕРИКАНСЬКІЙ ЗЕМЛИ.

Кацапи скликують свої собранія в найблизших днях в ось-таких місцевостях:

У Вонсокет, Р. А., в недїлю, дня 6. с. м.

В Ню Брітен, Конн., в понедїлок, дня 7. с. м.

В Індіян Орчард і Лудлов, Масс., у второк, дня 8. с. м.

Віча ті скликує І. Борух та І. Я. Луцик і заповідають, що буде на них галицький кацап Онїхро Гецев, яйцебитий на инших вічах у Злучених Державах.

—o—

2.110 ЛЇТАКІВ ГОТОВИХ ДО ВІЙНИ У ВОЗДУСЇ.

Два тисячі сто десять лїтаків, які мають шість великих держав Европи, готові кождої хвилї до війни у воздусї.

Число лїтаків поодиноких держав представляєть ся так:

Франція	750
Німеччина	500
Австрія	380
Італія	200
Росія	150
Анґлія	130

Се є малі лїтаки у видї птаха, так звані „аеропляни". Таким лїтаком їде звичайно один чоловік, котрого цїлию є розслїджувати положенє неприятеля. Натомісць великі воздушні воєнні кружляки, сильно узброєні і з військовою залогою, звані Цепелїнами, має тільки Німеччина.

—o—

НІМЦЇ РАНЯТЬ, А НЕ ВБИВАЮТЬ.

При оглядиню ранених бельґійських жовнїрів завважено, що майже всї жовнїри були ранені в ноги. Се всїх здивувало і стало очевидним, що то не є звичайний випадок. Німецькі жовнїри, взяті у неволю, вияснили се. Вони кажуть, що дістали приказ, щоби не вбивати людий, а тільки ранити і в сей спосіб зробити їх нездібними до бою. Всї ранені Бельґійці скоро приходять до здоровля.

—o—

КАПІТАЛИ ВОЮЮЧИХ ДЕРЖАВ.

Шість европейських держав, котрі тепер проводять між собою війну, розпоряджують ось-такими капіталами: Анґлія, Франція і Росія, що належать до тридержавного порозуміня, мають загального доходу около $3,500,000,000. Получені доходи тридержавного союза: Австрії, Німеччини й Італії виносять понад $2,000,000,000. Загальний маєток тридержавного порозуміня виносить $180,000,000,000, а загальний маєток тридержавного союза виносить $105,500,000,000. Довги тридержавного порозуміня виносять $14,300,000,000, а тридержавного союза около $5,300,000,000.

—o—

УДЕРЖАНЄ ЕВРОПЕЙСЬКОГО ЖОВНЇРА.

Річне удержанє кождого европейського жовнїра в Европі коштує: Австрію, $180, Францію, $322, Німеччину, $326, Анґлію, $530, Італію, $276, Росію, $212.

—o—

ЖІНКИ ВИДАЮТЬ „ЛАЙСЕНС" НА ВІЙНУ.

З Оттави, столицї Канади, доносять: З причини, що богато жінок канадійських офіцирів не позволяє своїм мужам іти на війну, много добровольців, котрі записали ся до війска, не поїде на війну. Міністерство війни видало розпорядженє, що кождий, хто жонатий, не може іти на війну, хиба, що жінка його на се позволить.

З сего скористало так богато, що в однім віддїлї артилерії, в котрім було 110 добровольців, лишило ся тільки 65, разом офіцирів і жовнїрів. Инші відділи зменьшили ся таксамо. Положенє досить прикре, бо більшість канадійських офіцирів є жонаті. Тому то міністерство війни задумує тепер се право обмежити, бо забогато жовнїрів та офіцирів користає з нього.

Конвенційні проєкти.

132.

1. Назви Р. Н. С. не потрібно зміняти.
2. Розмет не повинен бути більший як $1.00 з усїми фондами.
3. Уряд повинен бути новий, нехай сьвіт знає, що в нашій організації є досить людий просьвітних.
4. Резервовий фонд зменьшити на 4 центи.
5. „Свобода" щоби виходила 2 рази на тиждень за 8 центів місячно.
6. Уряд, котрий побирає сталу платню, щоби не побирав платнї на засїданю екзекутивного комітету.
7. Конвенція щоби відбувала ся що 4 роки.
8. Щоби Р. Н. С. не мішав ся в справи старого краю, до старокраєвих шкіл, городів і т. и.
9. Головного орґанізатора не потрібно: орґанізатором повинен бути кождий член і за нового члена повинен дістати нагороду.
10. Щоби „Свобода" виходила безпартійна, щоби не було ані Лемків, ані Кацапів, ані Українців, лише всї Русини.
11. До Р. М. Союза щоби принимали від 6 місяців. Дитина, котра належить від 6 місяців до 16 року, повинна дістати нагороду то є $300.
12. Контрольна комісія щоби здавала справозданє що 6 місяців, бо потягає за собою великі кошти.
13. Чесні Делегати щоби на час конвенції пильнували своїх справ на галї, а не по сальонах, як то декуди конвенції відбувають ся.
14. XIV. головна конвенція щоби була в Сиракюз, Н. Й.

Іван Фецим, член 39. відділу.

—o—

133.

1. Назву орґанізації змінити на „Руський Народний Український Союз". Станьмо, Братя, разом і за руки ся тримаймо, бо вже наш час прийшов увільнити ся зпід великого російського тягару.
2. Розмет най ся остане як був, бо система пісня літ принесе великий роздор межи народом.
3. Член, котрий оплачував свої належности через 25 лїт без перерви, має дістати з Р. Н. Союза половину посмертного.
4. Чартер Р. Н. С. має бути перенесений до Пенсильванії, а як можна, то до Пітсбурґа.
5. Знести цїлком дієти головним урядникам Р. Н. С. підчас засїдань і конвенцій.
6. Знести уряд рекордового секретаря, а на його місце поставити клерка, котрий буде працювати за $50.00 місячно під наглядом секретаря фінансового.
7. Головний фінансовий секретар має побирати пейди $80.00 а не $100.00.
8. Параґраф 47 викинути цїлком з Р. Н. Союза, бо він не приносить жадного хісна Р. Н. Союзови.
9. Знести уряд містопредсїдательки, бо то є непотрібне.
10. „Свободу" перемінити на денник в обємі 4 сторін.
11. Конвенція має ся відбувати що 3 роки.
12. Головних урядників змінити, щоби не були все одні.
13. До Р. М. С. можна принимати дітий не тілько тих, що їх батьки стоять в Р. Н. С., бо вони віддають свої діти під чужинців і жидівські асекурації. Коли дитина належить до Р. М. Союза через цїлих 16 лїт, то по упливі того часу має дістати $200.00.
14. Головного орґанізатора цїлком нам не потрібно, бо в кождім відділї може зорґанізувати кождий член нових кандидатів лише ніж головний орґанізатор.
15. Статут Р. Н. С. має бути в русько-анґлійській мові.
16. Пропонуємо, щоби посмертне поділити на 6 кляс: 2.000, 1.500, 1.000, 750, 500 і 250 долярів.
17. Жадаємо, щоби Р. Н. С. заложив свій власний банк, бо вже час, аби наші гроші не рахували Німцї, Анґлїки і Жиди. Ми можемо обертати своїм грошем самі і член Р. Н. С. може дістати морґеч на 5%.
18. Котрий відділ не має 50 членів, не може висилати делеґата на конвенцію.
19. Параґраф 181 поправити, бо він суйротивляє ся цїлком членам Р. Н. Союза.

В. Спожарський, предс.; С. Котула, кас.; В. Коропей, секр. і делеґат 96. відділу.

—o—

134.

1. Назву Р. Н. Союза змінити на „Ruthenian National Union of America".
2. Теперішний редактор і головні урядники мають зістати надалї.
3. „Свобода" повинна виходити щоденно.
4. Посмертне розділити на 4 кляси.
5. Статут Р. Н. Союза видрукувати в язицї руськім і анґлійськім.
6. Місячний розмет аби не виносив більше як $1.00 місячно.
7. Р. Н. Союз має заложити свій банк.
8. Опікуни Р. М. Союза мають бути заприсяжені.
9. Місячна вкладка до Р. М. С. має виносити лиш 20 центів.
10. До Р. М. С. принимати дітий від 6 місяців жития до 16 лїт.
11. Посмертне дїтям має бути таке: від 6 місяців до 1 року $30, від 1 до 5 років $100, від 5 до 16 років $300.
12. Котра дитина належить до орґанізації через 15 років, має дістати дарунок в квотї 25 долярів.
13. Добре би було принимати до Р. М. Союза дїтий всїляких народностий.
14. Кождий член і кожда členиця Р. М. Союза мають мати відповідні відзнаки.

Михаїл Палчей, член 297. відділу.

—o—

135.

1. Годжу ся з проєктом п. Віктора Осухівського, делеґата 317-го відділу, і пропоную поділити посмертне на 5 кляс: ~~250, 500, 1.000, 1.500~~ і 2.000 долярів. Се буде мабуть до вподоби всїм членам: старим і молодим.
2. Котрий член належить до Р. Н. Союза через 25 лїт без перерви, має по упливі того часу дістати одну четверту часть зі свого посмертного.
3. Мене приводять до гніву всї ті проєктодавцї, котрі противлять ся зміні назви нашої орґанізації, бо то — мовляв — потягне за собою великі кошти. Якби всї наші братя читали добре „Свободу", якби переглянули історію України, якби пізнали добре свій рід і хоч трохи осьвідомили ся, — то вони певно таких проєктів не писали би! Скажіть, добрі люди: що менї з гроший, як я не маю ні чести, ні слави, ні навіть властивого народного імени? Чи ми конче мусимо тримати ся тих ріжних прізвищ, які нам накинули наші вороги? Згадаймо на наших предків. Вони за свою народну честь, за свою свободу і славу воювали, гинули, кров проливали. А ми будемо жалувати мізерних пару центів для себе самих, для слави нашого Українського Народного Союза? Ганьба таким людям, що вирікають ся свого народа! Між нами — як видно — є ще такі зрадники, котрих коле слово „Українець". Вони вірять більше російським батюшкам ніж своїм народним провідникам. Таку погань, такий шкідливий бурян треба вже раз вирвати з нашої рідної ниви, а тою роботою мусить ся заняти теперішна конвенція Р. Н. Союза.

Стефан Слївінський, член 353. відділу.

—o—

136.

Хвальна Редакціє! Прошу помістити мої проєкти, а може вони будуть корисні для нашої славної орґанізації.

1. Назву Союза змінити на „Український Народний Союз". Час вже нам бути Українцями, а не якимись „малоросами". Декотрі проєктодавцї пропонують, щоби нашу орґанізацію змінити на „Русько-український Народний Союз". Я думаю, що таку назву зчасом може знов треба буде змінювати, а чужинцям буде неясно, що ми маємо аж дві назви: Русини і Українцї. Прошу пп. Делеґатів і Делеґаток добре над сим застановити ся.
2. Уряд духовного отця знести, бо такого уряду не потрібно в народній орґанізації. А як треба буде на якімсь більшім зібраню чи конвенції відправити Службу Божу, то кождий сьвященик то учинить, бо то є його обовязок.
3. Член, котрий належав до Союза через 25 лїт, а не був суспендований, повинен би дістати якусь часть з посмертного ще за житя, бо сим більше заохотить ся нових членів і Союз буде швидко зростати.
4. „Свобода" щоби виходила два рази на тиждень, але в дотеперішнім обємі. Словацької „Свободи" не видавати, бо наш Союз не є словацька орґанізація, тілько руська, або як буде змінена українська.
5. Конвенція щоби відбувала ся що чотири роки, бо частинні конвенції пожирають богато гроший.

Статут має бути видрукований тілько по українськи, бо до нашого Союза Анґлїйці не вступають.

7. Принимане поодиноких членів просто до Союза, а не до якогось відділу, є недобре, бо поодиноких членів не міг би Союз добре сконтролювати, чи то якби член захорував чи помер. Трафляло би ся тоді і таке, що декотрий член, або родина члена, на підставі фалшивих сьвідоцтв могли би ошукати Союз. У відділах мало було би членів і вони не слухали би місцевих урядників, тілько кождий вписував би ся яко поодинокий член. Тоді вже би певно ніякого порядку не було.

Николай Стельмах, член і секр. 355. відділу.

—o—

137.

1. Пропоную щоби назву орґанізації змінити на „Русько-український Народний Союз".
2. Прошу пп. Делеґатів і Делеґаток, щоби постарали ся о свою висшу русько-українську школу, бо вже найвисша пора подбати о свою власну будучність тут в Америцї.
3. Наш орґан ґазета „Свобода" щоби могла виходити в кождий день. Придивім ся другим народам. Вони мають свої власні дневники, а нам байдуже подбати о своє власне добро. От тепер виходить кождого місяця книжочка Товариства „Просьвіти" в Америцї. Кожда така книжочка поучує нас, як маємо стати культурним народом. Отож я пропоную, щоби кождий член Р. Н. Союза був членом Товариства „Просьвіти".
4. Дїти, котрі належать до Р. М. Союза, повинні дістати по скінченю 16-го року житя 100 долярів.
5. Сьвящеників можна вибирати за головних урядників Р. Н. Союза, але тілько таких, котрі хотять працювати щиро для добра свого народу.
6. Пропоную, щоби кождий відділ мав на кождім плейзї свою читальню „Просьвіти", і притім щоби орґанізували „Українські Січи", бо час нам вже раз горнути ся до купи. Де згода там і сила. Покажім другим народам, що ми є вірними синами своєї Руси-України!
7. Головних урядників Р. Н. Союза і Редактора „Свободи" залишити надалї, бо вони щиро працювали для добра нашої орґанізації.
8. Член, котрий вступає до Союза в 45 році житя, повинен платити більший розмет о 50 центів.
9. Розмет місячний може позістати постарому, тілько до того доложити на фонд шкільний 5 центів, а 3 центи на видаванє книжочок „Просьвіти" в Америцї.
10. Конвенція має відбувати ся що 4 роки, бо то пожирає велику суму гроша. Лїпше ті центи обернути на якусь народну цїль.

Лев Біленький, член 16. відділу.

—o—

138.

1. Жадаємо, щоби старий уряд був ласкавий господарувати дальше в нашій славній орґанізації. Теперішні урядники заслугують на найбільше довірє, бо вони сповняють совісно свої обовязки і заступають ся, де треба, за нашими бідними вдовами і сиротами.
2. Розмет най позістане надалї, бо заведенє нової системи дуже пошкодить Р. Н. Союзови.
3. До Р. М. Союза можуть належати дїти від 6 місяців до 16-го року житя. Посмертне має виносити для всїх $300, а місячна вкладка 20 центів.
4. Конвенції най відбувають ся що 3 роки.
5. Уряд духовного управителя має лишити ся надалї, бо наш Русин не може обійти ся без духовної обслуги.

Михаїл Манкович, секр. 208. відділу.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Сим повідомляю ширший загал Русинів, що АНТІН В. СЕРБЕНСЬКИЙ, котрий працював у мене через 3 тижні як зецер, НЕ БУВ І НЕ Є уповновласнений низше підписаним до ніяких збірок, ані не має права иолювтувати на ґазету „Горожанин".

Василь Сарич,
401 E. 16th St., New York, N. Y.

Де є **БЛАЖЕЙ ЛЯСОТА** з Любичи-Князї, повіт Рава Руська, Галичина. Шукає за ним товариш Іван Колодкевич і Андрей Солодух з Любичи-Князї. Хтоби о нїм знав або він сам, нехай повідомить на адресу: Іван Колодкевич, Box 1162, E. Youngstown, O. 45

Пошукую **ГРИНЬКА СУХОРОНЧАКА**, родом з Лїнча, пов. Чесанів, Галичина. Перед роком працював в майнах у Форест Сіти, Па. Хто знав би його адресу, або він сам, нехай згосить ся на адресу: John Pyrka, 103 Oakland Ave., Jersey City, N. J. 45-46